

Bladet

Nyhetsbrev från kulturväxtgruppen, Stockholms läns hembygdsförbund 2022#4

Vintern har hittills varit mild, förutom en snösmocka tredje veckan i november. Men nu har kylan kommit, och de sista blommorna har frusit. Och snart är det jul! Vi ger några julklappstips och annat som kan intressera er växtälskare.

Tysta grönområden i Stockholm

Visste ni att fem av nio grönområden som fått utmärkelsen Urban Quiet Parks Award ligger i Stockholm?! Det är Judarskogen, Hansta, Älvsjöskogen, Lövsta-Kyrkhamn och Sätterskogen. De fyra övriga tysta områdena är mer utspridda, nämligen i Taipei, Flandern, Barcelona och London (Hampstead Heath).

Utmärkelserna ges av den amerikanska organisationen *Quiet Parks International*. Organisationen har data på bullret omkring oss: 97 procent av alla amerikaner är utsatta från oljud från flyg- eller biltrafik. 90 procent av alla barns i världen riskerar att aldrig få uppleva tystnad under sin livstid. Tystnad och naturliga ljud från skog och mark är bra för vår hälsa, vår koncentration, minskar stress och kan sänka vårt blodtryck. Ut och gå!

Filmer om gotländsk ängshävd

Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs universitet har [enligt webbplatsen](#) som sitt uppdrag att "dokumentera, säkra och utveckla traditionella hantverkskunskaper inom områdena bygg, kulturlandskap och trädgård. Kunskaper som är nödvändiga för att vårda och utveckla kulturmiljöer, men också i arbetet för en hållbar framtid." Under 2020-2022 har Hantverkslaboratoriet genomfört ett projekt kallat *Utvecklande skötsel i kulturlandskap*. Ett av resultaten är en filmserie om ängshävd på södra Gotland som nu finns publicerad på Hantverkslaboratoriets Youtubekanal. [Klicka här](#) för att se de fina filmerna.

Jul på Bergianska

Julutställningen har varit en tradition i Bergianska trädgården i flera årtionden. Med namnet *Jul i växthuset* flyttade utställningen in i Edvard Andersons växthus år 2015. Bland citrusträd, korkek och kakaoträd kan både vuxna och barn lära sig mer om julens växter, var de kommer ifrån och hur de används.

Tider: tis–fre kl 11.00 – 16.00, helger kl 11.00 – 17.00.

Pris: vuxna 90 kr, barn (0 – 17 år) gratis.

Foto: Karin Martinsson, bergianska.se

Boktips

För den växtintresserade finns flera nya böcker som kan vara passande att önska sig i julklapp eller ge bort. Eller varför inte köpa till sig själv!

Pelargoner i Nationella genbanken - fönsterträd med kulturarv

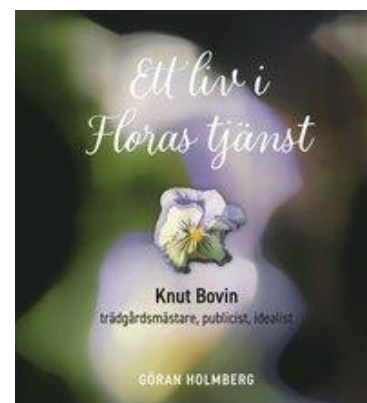
I denna bok, som vi tipsat om tidigare, men den förtjänar att uppmärksammas igen, presenterar Karin Persson och Anita Ireholm de pelargoner som i genbanken bevaras för framtiden. Med brev, berättelser och foton får du ta del av blommornas historik och du kan även läsa om personerna som en gång i tiden odlade dem. Du får också veta hur de som nu har donerat pelargonerna tagit hand om sina klenoder. Presentationen kompletteras med en utförlig sortbeskrivning.

Utgiven av SLU, [säljs bland annat på Bokus](#).

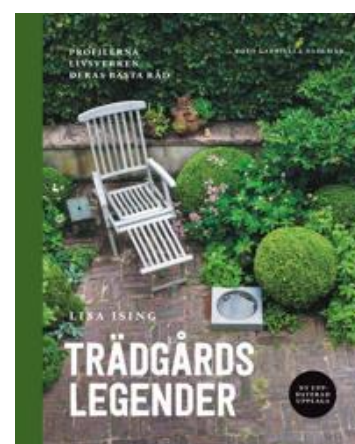
Ett liv i Floras tjänst : Knut Bovin - trädgårdsmästare, publicist, idealist

Detta är en populärvetenskaplig biografi med skönlitterära inslag. Författaren Göran Holmberg skildrar trädgårdsmästaren, publicisten och idealisten Knut Bovin i text och bild. Boken är en vandring genom det gröna Stockholms parker och handelsträdgårdar kring sekelskiftet 1900. Bovins viktigaste insatser skedde i Stockholm: studier och arbete på Rosendals trädgårdsskola, egen handelsträdgård i Albano, verksamhet som trädgårdsarkitekt i staden med flera viktiga uppdrag, arrangerande av trädgårdsutställningar på Hasselbacken, grundandet av tidningen Viola som ännu finns kvar. Knut Bovin var en nyckelperson för den svenska trädgårdsbranschens snabba tillväxt. Stockholmia förlag, [säljs också bland annat på Bokus](#).

Trädgårdslegender : profilerna, livsverken, deras bästa råd

Denna bok kom ut 2021 i uppdaterad upplaga. Journalisten Lisa Ising låter oss möta tio trädgårdsprofiler och formgivare som påverkat modern svensk trädgård: Ulla Molin, Lotte Möller, Hannu Sarenström, Karin Berglund, Signe Persson-Melin, Helge Lundström, Ingegerd Råman, Sven-Ingvar Andersson, Lars Krantz och Christel Kvant. De går på blomstervandringar, rensar ogräs och framför allt pratar de trädgård. Samtliga bjuder generöst på beprövade råd och favoriter. En personlig faktabok och ett stycke modern, svensk trädgårdshistoria. Utgåvan från 2021 är uppdaterad med fyra nya legender att inspireras och lära av! Westander förlag, [säljs bland annat av Adlibris](#).

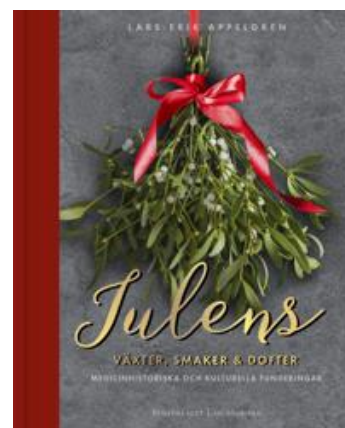
Julens växter, smaker och dofter : medicinhistoriska och kulturella funderingar

Glögg, julstjärna, saffran och kryddnejlikor. Bland mycket annat självklara inslag i vårt julfirande. Men varifrån kommer dessa kryddor och växter? Och på vilket sätt ingår de i våra traditioner? I *Julens växter, smaker och dofter* ger Lars-Erik Appelgren svaren.

Myrra var till exempel en gång i tiden ett mytomspunnet läkemedel. Pomerans hjälpte magen när den var i olag, grankåda kunde användas som sårsalva och misteln var inte bara något man kysstes under.

Lars-Erik Appelgren, professor emeritus vid Sveriges lantbruksuniversitet har skrivit en lustfylld kulturell och medicinhistorisk resa från början av våra urgamla jultraditioner fram till modern tid.

Bokförlaget Langenskiöld, finns [bland annat hos Adlibris](#).

Föreläsning 3 februari

Till sist påminner vi om att du redan nu kan anmäla dig till Kulturväxtgruppens och KSLA:s föreläsning med Tobias Nilsson i februari. Han talar om *Hållbara nygamla grödor* som vi kan komma att behöva i framtiden.

Vårt klimat förändras och vi drabbas allt oftare av extrema väder. Samtidigt förlorar vi biologisk mångfald i en rasande fart. Vad ska vi odla på åkrar och i trädgårdar - kan det gröna kulturarvet hjälpa oss att vända den dystra utvecklingen? Kanske! Tobias Nilsson från Färsna gård norr om Norrtälje kommer till Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien fredag 3 februari 2023 för att berätta om betydelsen av landskapets dynamik, samt det gröna kulturarvets rikedom, och dess förmåga att knyta människor samman.

Separat anmälan har skickats ut, kontakta ann@hembygd.se om du saknar den. Anmälan ska vara inne senast 31 januari till ann@hembygd.se

Om du har tips och idéer som du vill dela med dig av så mejla till ann@hembygd.se
Sprid gärna nyhetsbrevet vidare till de som du tror är intresserade och be dem anmäla sig som prenumeranter till samma adress som ovan.

Till sist vill vi önska alla Bladets läsare Goda Helger!

**Stockholms läns
hembygdsförbund**